

Вітвицька С.С. ПІДГОТОВКА МАГІСТРІВ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ // Збірник наукових праць військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – К. : ВІКНУ, 2010. – Вип. 25. – С. 172–180.

УДК 378.126+378.147

к.п.н., проф. **Вітвицька С.С.** (ЖДУ ім. І. Франка)

ПІДГОТОВКА МАГІСТРІВ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті аналізуються сучасні підходи до визначення поняття "педагогічні інновації", взаємозв'язок понять "педагогічні інновації", "педагогічне новаторство" та "педагогічна творчість"; висвітлюється досвід застосування евристичного навчання у процесі вивчення студентами магістратури курсу "Педагогіки вищої школи"; розглядаються основні положення модульно-контекстної технології підготовки студентів магістратури до інноваційної педагогічної діяльності.

Ключові слова: педагогічні інновації, педагогічна творчість, технологія підготовки майбутніх магістрів до інноваційної діяльності.

В статье анализируются современные подходы к определению понятия "педагогические инновации", взаимосвязь понятий "педагогические инновации", "педагогическое новаторство" и "педагогическое творчество"; освещается опыт применения эвристического обучения в процессе изучения студентами магистратуры курса "Педагогика высшей школы"; рассматриваются основные положения модульно-контекстной технологии подготовки студентов магистратуры к инновационной педагогической деятельности.

Ключевые слова: педагогические инновации, педагогическое творчество, технология , подготовки будущих магистров к инновационной деятельности.

In the article modern approaches are analysed to determination of concept "pedagogical innovations", intercommunication of concepts "pedagogical innovations", "pedagogical innovation" and "pedagogical creation"; experience of application of heuristic studies lights up in the process of study of city council of course of "Pedagogics of high school students"; the substantive provisions of module-context technology of preparation of students of city council are examined to innovative pedagogical activity.

Key words: pedagogical innovations, pedagogical creation, technology of preparation of future master's degrees, are to innovative activity.

Стрімкий розвиток економічних процесів та науково-технічний прогрес висувають нові вимоги до вищої освіти. Вищі навчальні заклади стають невід'ємною ланкою виробничого процесу та необхідною умовою його здійснення. Широко вживаним стає термін "інновації у вищій школі". Ознакою педагогіки нового часу є її інноваційність. Інноваційні процеси в системі освіти засвідчують якісно новий етап. Для нього характерною є тенденція до ліквідації розриву між процесами створення педагогічних новацій і процесами їх сприйняття, адекватного оцінювання, освоєння і застосування, а також до подолання суперечності між стихійністю цих процесів і можливістю та необхідністю свідомого управління ними. Останнім часом у педагогіці виник новий напрям – педагогічна інноватика, яка характеризується певним змістом, тенденціями і закономірностями.

На сьогодні досліджена низка важливих аспектів педагогічної інноватики, зокрема це інновації в:

- педагогіці (М.С. Бургин, Н.Р. Юсуфбекова, А.Я. Найн, В.Я. Ляудіс, В.І. Загвязинський, В.Ф. Паламарчук);
- інновації в світовій педагогіці (М.В. Кларін, М.М. Іванов, С.Р. Колопаєва) та нововведення (А.І. Пригожий, Х. Барнет, Дж. Бассет);

- інноваційна педагогічна діяльність (В.А. Сластьонін, Л.С. Подимова, Н.В. Кузьміна, М.М. Скаткін);
- інноваційні педагогічні технології (Н.О. Корсунська, О.М. Пехота, С.О. Сисоєва);
- інноваційні підходи до організації навчання та проектування системи освіти (Д.В. Чернілевський, С.Ю. Марінчак, Т.Н. Шаманова, Л.Г. Тарусова);
- інноваційні процеси в професійній освіті (А.І. Каташов, О.О. Кіяшко, А.Т. Токтогулов);
- управління інноваційними процесами (М.М. Поташник, В.С. Лазарєв, В.П. Стельмашенко) та ін.

Метою цієї статті, що є складовою нашого дослідження, становить аналіз сучасних підходів до визначення поняття "педагогічні інновації" та сутності цього поняття, висвітлення принципів та технологій, досвіду підготовки магістрів до інноваційної педагогічної діяльності.

Термін "інноватика", інноваційні процеси у педагогічній науці з'явилися відносно недавно. Їх поява зумовлена розширенням міжнародного співробітництва у галузі педагогіки.

Філософське розуміння змісту інновацій полягає у створенні нового продукту діяльності людини, що має суспільну значущість та узагальнено характеризується двома ознаками: перетворенням явищ, речей, процесів або інших образів; новизною, оригінальністю продукту діяльності.

Аналіз наукових джерел свідчить, що у вітчизняній педагогічній теорії і практиці аналогічними до цих термінів є поняття педагогічне новаторство, новаторський досвід. Якщо у 80-х роках минулого століття термін "інновація" зустрічався нерегулярно, то після 80-х років у дослідженнях І.Я. Лернера, В.П. Безпалька, В.А. Сластеніна не тільки використовуються ці терміни, але й обґрунтовуються.

Педагогічна інновація – це процес створення, поширення і впровадження нововведень для розв'язання педагогічних проблем за рахунок власних ресурсів.

Ядром, смисловим центром, "концептом" інновацій є нова ідея, її джерелом може бути дослідницька діяльність вченого-педагога або пошукова практика вчителя, керівника колективу школи. Хоча ця ідея технологічно матеріалізується, переноситься все ж, на думку К.Д.Ушинського, не технологія, не досвід, а саме ідея, покладена в його основу [1, с. 206].

Інноваційні процеси, які характерні і для вищої, і для загальної середньої школи, засвідчують якісно новий етап взаємодії науково-педагогічної і педагогічної творчості, відбувається злиття педагогічної теорії і практики.

Видатний український педагог і вчений В.О. Сухомлинський стверджував, що педагогічна творчість полягає у доборі методів, за допомогою яких книжні істини перетворюються на почуття і погляди, думки і емоції вихованців. На думку В.О. Сухомлинського новаторські ідеї – це троянди, які потребують певного ґрунту [2, с. 404-405]. Велике значення має створення умов для творчості: матеріальних, інформаційних, педагогічних, психологічних, гігієнічних.

Ю.К. Бабанський підкреслював, що починається навчання творчості з уміння обирати оптимальні педагогічні рішення, відбирати найкращі для даної ситуації зміст, форму, методи і засоби навчання та виховання [3, с. 469]. Саме такій творчості майбутніх фахівців мають навчити у вищому навчальному закладі.

Починаючи з 90-х років минулого століття у системі вищої освіти України здійснюється ступенева педагогічна підготовка фахівців.

Законом України "Про освіту" (1996 р.) встановлена система освітньо-кваліфікаційних рівнів.

Є певний зв'язок між освітніми та освітньо-кваліфікаційними рівнями вищої освіти, що встановлений Законом України "Про вищу освіту" (2002 р.), та рівнями професійної діяльності, що визначені у Довіднику кваліфікаційних характеристик професій працівників. Освітньо-кваліфікаційному рівню "Магістр освіти" відповідає дослідницький рівень. Виробничі функції, що здійснюють магістри, пов'язані зі всіма етапами циклу існування їх діяльності. Завдання, які вони вирішують, припускають діяльність за складним алгоритмом, що містить процедуру конструювання рішень. Освітньо-кваліфікаційний рівень магістрів передбачає, за умовами виконання вимог стандарту вищої освіти щодо підготовки педагогічних працівників, спроможність до виконання педагогічних функцій, які пов'язані з узагальненими об'єктами їх діяльності.

Отже, виникає потреба готувати магістрів до педагогічної інноваційної діяльності.

У Житомирському державному університеті імені Івана Франка магістратура існує з 1999 року. У підготовці магістрантів до інноваційної освіти ми ставимо за мету: збереження і розвиток їх творчого потенціалу; розвиток гармонійного мислення, заснованого на поєднанні внутрішньої свободи особистості і її соціальної відповідальності, а також терпимості до інакомислення. Специфічними особливостями інноваційного навчання є його відкритість, здатність до передбачення на основі постійної переоцінки цінностей, налаштованість на конструктивні дії в оновлюваних ситуаціях.

У підготовці магістрантів до інноваційної діяльності нами виокремлені такі напрями: введення нових принципів організації навчального процесу; створення принципово нових науково-методичних і навчально-дидактичних ресурсів; реструктуризація навчального процесу з метою раціоналізації використання навчального часу та збільшення його обсягу на самостійну роботу магістранта; наскрізна комп'ютеризація та інформатизація навчального процесу; інтенсифікація навчального процесу на основі активних методів навчання; введення комплексної діагностики знань магістрантів з використання нових технологій і засобів діагностики; впровадження сучасних інноваційних дидактичних систем, зокрема особистісно зорієнтованої, культурологічної, креативної; впровадження модульно-рейтингової, кредитно-модульної, модульно-контекстної технології навчання.

Розроблена нами концепція підготовки магістрів до інноваційної педагогічної діяльності ґрунтується на принципах евристичної педагогіки [4, с. 333-345].

Під принципами евристичного навчання ми розуміємо виявлені дослідним шляхом положення, на основі яких здійснюється евристичне навчання в конкретних умовах навчального предмета. Цей принцип спирається на глибинну якість індивідуальності – здатність до постановки цілей своєї діяльності. До них належать такі принципи.

Принцип особистісного цілеутворення магістранта. Освіта кожного магістранта відбувається на основі і з обліком його особистих навчальних цілей. Незалежно від ступеня усвідомленості своїх цілей людина живе з уродженою потребою і можливістю ставити і досягати їх. Великий учений І.П. Павлов розглядав постановку людиною цілей на рівні інстинктів. У роботі "Рефлекс цілей" він називає акт прагнення людини до мети однією з головних умов її життя, а умовою плідного прояву рефлексу мети вважає наявність певних перешкод: "Якщо кожний з нас буде плекати цей рефлекс як найціннішу частину істоти, якщо батьки і усі учителі всіх рангів зроблять головною задачею зміцнення і розвиток цього рефлексу в опікуваній масі, якщо наші громадськість і держава відкриють широкі можливості для практики цього рефлексу, то ми перетворимось на тих, ким повинні і можемо бути" [5, с. 18].

Беручи за основу позицію І.П. Павлова, ми вважаємо за необхідне включити принцип особистісного цілеутворення до провідних дидактичних принципів не тільки евристичного, але і будь-якого іншого особистісно орієнтованого типу навчання, тому

що це ключовий принцип, що забезпечує продуктивну освітню діяльність і самореалізацію студентів, магістрантів. *Принцип особистісного цілеутворення* передбачає необхідність усвідомлення цілей творчої роботи як студентом, так і викладачем. Коли їхні цілі різні, це зобов'язує творчого викладача не домагатися зміни цілей студента в обраній їм темі або проблемі, а допомогти студентові усвідомити, сформулювати і досягти їх.

Принцип вибору індивідуальної освітньої траєкторії. Магістрант має право на усвідомлений і погоджений з педагогом вибір основних компонентів своєї освіти: цілей, змісту, задач, темпу, форм і методів навчання, системи контролю й оцінки результатів.

Принцип метопредметних основ змісту освіти. Основи змісту освітніх галузей і навчальних дисциплін (педагогіки, освітніх технологій, педагогічної творчості, психології, психології вищої школи) складають фундаментальні метопредметні об'єкти, що забезпечують можливість суб'єктивного, особистісного пізнання їх магістрантами.

Евристичний підхід до пізнання реальних освітніх об'єктів приводить до виходу магістрантів за межі навчальних предметів і переходу на метопредметний рівень пізнання. На метопредметному рівні звичайне різноманіття понять і проблем зводиться до відносно невеликої кількості фундаментальних освітніх об'єктів – категорій, понять, символів, принципів, законів, теорій, що відображають певні галузі реальної педагогічної дійсності.

Принцип продуктивності навчання. Головним орієнтиром навчання є особисте освітнє зростання магістранта, що складається з його внутрішніх і зовнішніх освітніх продуктів навчальної діяльності. Навчання орієнтовано не стільки на вивчення відомого, скільки на створення студентами власного освітнього продукту. Сформовані магістрантами цілі навчання, складені ними плани, алгоритми діяльності, знайдені способи діяльності, рефлексивні судження і самооцінки є продуктами їхньої евристичної освітньої діяльності поряд з дослідженнями, розробками методик проведення занять, статтями, наочністю, творами та ін.

Принцип первинності освітньої продукції магістранта доповнюється істотною вимогою: об'єкти пізнання і застосовувані ними методи пізнання повинні відповідати "сьогоденним" об'єктам і методам, які є в досліджуваній галузі педагогічної діяльності.

Щоб організувати евристичну діяльність магістранта, ми створюємо або використовуємо евристичну освітню ситуацію. Її мета – спонукати до позитивної мотивації і забезпечити діяльність магістранта у напрямку пізнання фундаментальних освітніх об'єктів і вирішення пов'язаних з ними проблем. Роль викладача на перерахованих етапах – організаційно-супровідна, тому що він забезпечує прийняття рішень студентами. Будь-який позитивний прояв творчості магістранта знаходить підтримку і супровід викладача. Педагог уважно аналізує можливості магістранта й особливості освітнього процесу, щоб діяти, виходячи з наявної ситуації і забезпечити освітні умови, необхідні на даний момент для проходження магістрантом своєї освітньої траєкторії.

Освітній процес супроводжується його рефлексивним усвідомленням магістрантами – суб'єктами освіти. Форми освітньої рефлексії різні: усне обговорення, письмове анкетування, графічне зображення змін, що відбуваються тощо.

Навчання відбувається поетапно і спрямовано на розвиток творчих можливостей магістранта. На нашу думку, творчі можливості – це система інтелектуально-творчих якостей та властивостей особистості, які забезпечують успіх у творчій діяльності і включають такі підсистеми: підсистема спрямованості (мотиви, інтереси, потреби); підсистема здібностей (індивідуальні особливості творчих процесів); підсистема творчих умінь. Необхідними індивідуально-творчими якостями майбутнього магістра є креативність мислення, педагогічна інтуїція, творча уява, дивергентність, оригінальність, асоціативність мислення, інтелектуальна активність, інтелектуальна ініціатива [6, с. 264].

Дослідження українських учителів та вчених М. Білаша, С.І. Подмазіна, О.І. Пометун, О.В. Сухомлинської, С.О. Сисоєвої та інших дають підстави стверджувати, що найефективнішими для досягнення освітніх цілей є особистісно зорієнтоване навчання, сучасні інноваційні технології.

Отже, студенти магістратури, готуючись до інноваційної діяльності, мають оволодіти інноваційними технологіями навчання, зокрема особистісно-орієнтованими технологіями.

Навчальна технологія – це алгоритм діяльності викладача і студента, вчителя і учня. Педагог, який обирає особистісно орієнтоване навчання має пам'ятати, що:

- стиль спілкування зі студентами (учнями) ґрунтується на принципах педагогіки співробітництва;

- заняття проводяться на діяльній основі (студент, учень активно і самостійно працюють в парах, групах, кооперативно на всіх етапах заняття; вчать самостійно здобувати знання і застосовувати їх; оволодівають уміннями цілевизначення, планування, організації, оцінювання, рефлексії, на що має відводитися певний час);

- педагог у процесі навчання має враховувати психофізіологічні особливості студентів (учнів), їх інтереси, цінності, створювати атмосферу успіху;

- студент (учень) повинен знаходитися у ситуації вибору (рівня прагнень, змісту освіти, темпу навчання, виду завдань, способу опрацювання матеріалу).

Не менш важливими є креативна система навчання, яка базується на ідеях проблемного навчання, що розвиває інтелектуальні і творчі здібності магістрантів. Цілісна система креативної освіти і самоосвіти виникає на основі принципів евристичного навчання (особистісного цілеутворення, відбору індивідуальної освітньої траєкторії, метапредметних основ змісту освіти та інших). Творча діяльність магістранта охоплює не лише предметні курси, а процес навчання в цілому.

Також інноваційним процесом стало застосування у викладанні курсу "Педагогіка вищої школи" для магістрантів кредитно-модульної та модульно-рейтингової системи навчання.

Модуль розглядається нами не як зміст освіти, а як мікрівідображення процесу навчання, другого циклу вищої освіти, що містить цілемотиваційний, змістовий, операційно-діяльній, контрольний-регулюючий компоненти та діагностично-контролюючий інструментарій щодо оцінки діяльності студентів вищої школи.

Серед основних принципів модульності відмітимо такі:

- 1) наявність самостійної групи ідей (знань), якими оволодівають студенти (учні) за допомогою дидактично доцільних засобів, що відповідають природі цих ідей;

- 2) формування самостійної планової, цілісної одиниці навчальної діяльності, яка б сприяла досягненням студентом чітко визначених цілей;

- 3) оволодіння принципом модульності досягається через застосування різних форм і методів навчання, підпорядкованих загальній темі навчального курсу або актуальній науковій, соціальній педагогічній проблемі;

- 4) принцип модульності – це також складання автономних порцій, поділ навчального матеріалу на частини (кроки, порції, такти – на зразок розділу або теми) для груп магістрантів [5].

Основним напрямком підготовки суб'єктів навчального процесу в умовах модульно-рейтингової та кредитно-модульної системи організації навчання є зростання ролі педагогічної та медіаосвітньої підготовки викладача, який повинен проектувати освітнє та навчальне середовище із залученням сучасних інформаційних, комп'ютерних та педагогічних технологій.

Технологічність – внутрішня якість системи, що визначає її можливості і підлягає чіткій організаційній і управлінській логіці.

У Житомирському державному університеті з 1999 року у підготовці магістрів застосовується модульно-контекстна технологія, яка ставить за мету формування

педагогічної спрямованості, розвиток емоційних і морально-естетичних якостей, засвоєння знань, умінь та навичок, способів розумових дій, дійово-практичної сфери та самокеруючих механізмів особистості майбутнього фахівця.

Це технологія по орієнтації на особистісні структури – всебічно гармонійна, за характером змісту – гуманістична, навчально-виховна, за типом управління – система малих груп, за провідним методом навчання – проблемно-пошукова, творча, діалогічна, ігрова; за організаційними формами – академічна, індивідуально-групова, диференційована. Вона спрямована на розвиток потреби магістранта в самореалізації.

У зміст педагогічної освіти закладено модель підготовки вчителя, яка відображає діяльнісну модель педагога, що включає предметно-професійний і соціальний контекст майбутньої професії. Перехід від навчальної діяльності до професійної відбувається за допомогою діяльнісного модуля – інтегрованої якості педагога-дослідника, педагога-вихователя. Діяльнісний модуль включає в себе такі угруповання: методологічний, теоретичний, практичний і соціальний.

Технологічний підхід у вивченні курсу "Педагогіка вищої школи" передбачає: постановку цілей, проектування, організацію навчального процесу, діагностичну і підсумкову перевірку ефективності за допомогою тестів, контрольних питань, розв'язання задач, кросвордів тощо у кожному модулі.

Логіка викладання курсу така: проектування цілей навчання, що відбувається відповідно до розробленої моделі підготовки вчителя; переведення цілей на мову практичних завдань у вигляді діяльнісного модуля, який має забезпечити перехід від навчальних завдань до професійної діяльності; реалізація моделі підготовки вчителя-вихователя у процесі викладання педагогічних дисциплін; корекція процесу засвоєння знань, умінь, навичок студентами; контроль, оцінка (поточна, рубіжна, заключна) знань, умінь, навичок студентів.

Ця логіка реалізується у кожному модулі (темі) курсу "Педагогіка вищої школи" через зовнішню структуру (тема, мета, обладнання, план, завдання магістрантам, рекомендована література, теоретичний і практичний блоки, прогнозовані педагогічні якості та вміння) та внутрішню структуру, що відображає основні рівні засвоєння знань, умінь, навичок студентами, що відповідає таксономії цілей: на рівні пізнання, розуміння, застосування, аналізу, синтезу, оцінки.

Основу технології педагогічної підготовки магістрів складає уявлення про таксономію цілей, яка забезпечує її гнучку адаптацію до процесу навчання у ВНЗ та закладах нового типу, перехід від державного стандарту до врахування індивідуальних можливостей магістрів. Розробка технології реалізує процес цілеутворення на трьох рівнях: стратегічному, тактичному, оперативному (див. табл. 1).

Розроблена технологія забезпечує озброєння майбутніх викладачів та науковців, вчителів спеціалізованих шкіл інноваційного характеру чіткою методологією педагогіки, глибокими знаннями основних категорій педагогіки вищої школи, формами і методами організації навчально-виховного процесу та науково-дослідницької діяльності, шляхами реформування вищої педагогічної освіти.

Реалізація технологічного підходу, на нашу думку, надає можливість:

1. Створити позитивну мотивацію до педагогічної науки і педагогічної діяльності.
2. Більшою мірою реалізувати інтелектуальний потенціал кожного магістранта.
3. Поліпшити успішність магістрантів і підготувати їх до професійної діяльності у вищих педагогічних закладах.

При визначенні змісту курсу "Педагогіка вищої школи" нами враховується, що в умовах жорсткої міжнародної конкуренції за оволодіння технологічними та інтелектуальними ресурсами, які створюють основу розвитку суспільства, традиційного змісту і форм вищої педагогічної освіти недостатньо. Перехід до двоциклової системи педагогічної освіти передбачає концентрацію матеріалу, спрямованого на продуктивну професійну науково-педагогічну та науково-

дослідницьку діяльність, реалізацію програми підвищеного рівня складності, яка під силу найбільш цілеспрямованим і обдарованим студентам.

Таблиця 1.

Таксономія навчальних цілей у пізнавальній сфері

№ п/п	Катюго рія цілей	Змістова інтерпретація категорій навчальних цілей
1.	Знання (репродуктивний рівень)	<i>Знають:</i> історичні та соціальні передумови становлення та розвитку педагогічної освіти в Україні; теоретичні і концептуальні основи педагогічної освіти; інноваційні технології у ВНЗ; специфіку організації навчально-виховного процесу у закладах нового типу. <i>Формулюють:</i> визначення понять „вища освіта“, „педагогічна освіта“, „педагогіка вищої школи“, „педагогічна система“, „дидактика вищої школи“, „педагогічна технологія“, „науково-дослідницька діяльність“. <i>Класифікують:</i> моделі освіти; підходи до організації виховного процесу у ВНЗ; методи навчання; форми навчання і виховання у ВНЗ. <i>Визначають:</i> етапи становлення вищої педагогічної освіти в Україні; етапи розумової діяльності студентів.
2.	Розуміння (репродуктивний рівень)	<i>Розкривають:</i> передумови виникнення і становлення вищої педагогічної освіти в Україні. <i>Пояснюють:</i> взаємозалежність соціальних, педагогічних і психологічних чинників педагогічної діяльності викладача ВНЗ; роль педагогічної діяльності у ВНЗ. <i>Класифікують:</i> сучасні парадигми виховання у ВНЗ; напрями наукових досліджень; способи навчання у ВНЗ.
3.	Застосування (конструктивний рівень)	<i>Демонструють:</i> на конкретних прикладах застосування окремих технологій форм і методів. <i>Моделюють:</i> окремі ситуації суб'єкт - суб'єктної взаємодії зі студентами. <i>Конструюють:</i> моделі педагогічної діяльності у закладах нового типу та вищих навчальних закладах; інноваційні моделі освіти і виховання; моделюють діяльність студентів відповідно до їх здібностей.
4.	Аналіз (творчий рівень)	<i>Аналізують:</i> сучасні педагогічні концепції; соціально-педагогічні передумови розвитку вищої педагогічної освіти; власну діяльність, діяльність студентів. <i>Обґрунтовують:</i> свою педагогічну позицію; вибір методів навчання і виховання у ВНЗ, закладах нового типу. <i>Застосовують:</i> нові технології (ігрові, проблемні); інтерактивні методи; нетрадиційні форми. <i>Коректують</i> неточності у визначенні понять. <i>Аргументують</i> власну педагогічну позицію.
5.	Синтез (узагальнюючий рівень)	<i>Визначають:</i> мету власної наукової діяльності. <i>Створюють:</i> наукові доробки (есе, авторські програми); програми розвитку студентів, їх нахилів і обдарувань.

6.	Оцінка (аналітично- узагальноючий рівень)	<i>Оцінюють:</i> значення педагогічної підготовки; педагогічні погляди представлених різних наукових течій; навчальні програми, посібники і підручники.

При доборі матеріалу ми виходимо з того, що магістр має оволодіти не тільки професійними знаннями і практичним досвідом, необхідним для виконання професійних обов'язків інноваційного характеру, але й сам зміст педагогіки вищої школи має сприяти розвитку творчих можливостей особистості, активізації глибинних джерел інтелектуального потенціалу.

Саме ця головна думка визначає спрямованість методики викладання педагогіки вищої школи. Творчий пошук методики викладання педагогіки вищої школи нами проводився у таких напрямках:

- здійснення генералізації, інтеграції, збагачення змісту курсу, концентрації уваги майбутніх фахівців на вивченні його провідних ідей;
- збагачення змісту фундаментальних категорій педагогіки, її методологічних основ;
- формування у майбутніх викладачів і науковців педагогічної спрямованості;
- оволодіння практичними навичками і вміннями застосовувати знання у нестандартних ситуаціях;
- озброєння майбутніх учителів сучасними особистісно зорієнтованими технологіями навчання і виховання у ВНЗ;
- організація проблемних ситуацій і самостійного пошуку творчого розв'язання проблем;
- підготовка мікро-виступів, рефератів, проведення мікро-досліджень;
- використання в процесі викладання діалогу, полілогу, ділових ігор;
- залучення магістрів до активної участі в різних видах лекцій (лекція-бесіда, лекція із задалегідь запланованими помилками, лекція-конференція, проблемна лекція та ін.).

Концепція та технологія педагогічної підготовки магістрантів апробована у Житомирському державному університеті імені Івана Франка протягом 1999 - 2009 років у процесі викладання курсу "Педагогіка вищої школи" для студентів магістратури. Ця технологія висвітлена у навчально-методичному комплексі, що включає авторську навчальну програму, практикум з педагогіки вищої школи, підручник з педагогіки вищої школи рекомендовані Міністерством освіти і науки України для викладачів, студентів, магістрантів, аспірантів вищих педагогічних навчальних закладів, і пройшли апробацію в різних регіонах України.

ЛІТЕРАТУРА.

1. Ушинський К.Д. Вибрані педагогічні твори. – К., 1983. – Т. 2. – 360 с.
2. Сухомлинський В.О. Вибрані твори: В 5 т. – К.: Вид-во "Радянська школа", 1976. – Т. 4. – 639 с.
3. Педагогика: Учебное пособие для студ. пед. ин-тов / Под ред. Ю.К. Бабанского. – М.: Просвещение, 1988. – 479 с.
4. Вітвицька С.С. Педагогічна підготовка магістрів в умовах ступеневої освіти: теоретико-методологічний аспект: Монографія. – Житомир: Вид-во: ЖДУ імені І.Франка, 2009. – 440 с.
5. Павлов И.П. Рефлекс целей. Один из очередных вопросов физиологии больших полушарий // Полн.собр.соч. – Т. 3. – Кн.2. – М.: Изд-во АН СССР, 1951. – 432 с.
6. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. Київ: Центр навчальної літератури, 2006.– 401 с.
7. Алексюк А. М. Педагогіка вищої школи: Курс лекцій: модульне навчання. – К.: ІСДО, 1993. — 220 с.